

פרשת : יתרו

הפטרה: בשנת-מות המלך עזריהו (ישעיהו ו א)

שבת מברכינ

שערי רמעה ירי - עמוד 8

חיפה	ירושלים	בני ברק	
4:44	4:38	4:53	: הדלקת נרות שבת
5:52	5:52	5:53	: צאת השבת
6:28	ר"ת:	5:14:45	: שקיעת החמה

שמון"ת פסוקיה: 75

שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. (ברכות ח)

קוצץ קטן הכמות ורצ האיכות לחצק לצותיהם של אחינו בני ישראל קדושים לחציהם שצטמים

- הכנות נצרכות לשבת קודש {98}**
צריך להשיג בכל יום חיות חדשה מתורתנו הקדושה
- מעלת תפלת ותיקין {84}**
סדרה חדשה לחזיק בתפלה בניג החמה
- מעלת למויד הזוהר {89}**
סוד "ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי"
- דרך ארץ קדמה לתורה {32}**
מדות והנהגות טובות מחז"ל הקדושים - הגשק "יום הדין"
- פלאי הבורא מבשרי אחזה אלוה {63}**
התמנה לבא בעי - מי ינצח הלב או השכל?
- תופינים לשבת קודש {85}**
הקדמה היא פלי של התורה
- מאוצרות ההפטרה {34}** - למה נחסרו כפני המלאכים?
יהלומים נוצצים מהפטרת השבוע במיוחד בשבילי
- לקחי הפרשה לשבת {81}** - עצות והנהגות מחז"ל הקדושים
רזא דחמש חמש
- פלפלין מפלפלין - {59}**
בתשובה לשאלה, האם המלמד לתלמידים צריך לבשל מתלמודו להלכות חכם גדול בתורה?
- חברים מקשיבים לקולך {33}**
ואין מים אלא תורה מהנלמד 977 היומי מסכת בבא קמא 97 פב.
- "יהב ליה ידיה, ואוקמיה" לב בוער וכסופים להשם יתברך** מהאדמור
אש להבת שלהבת {52} מקבץ חדשים-סוד לא-תעשה-לה פסל מקאמרא זצ"ל
- מה-אהבתי תורתך {41}** אשר הציל אתכם מיד מצרים - איך הציל?
כי-עליך תרגנו כלי-היום - חלק יא'

- הכנות נצרכות לשבת קודש {98}**
צריך להשיג בכל יום חיות חדשה מתורתנו הקדושה
- מעלת תפלת ותיקין {84}**
סדרה חדשה לחזיק בתפלה בניג החמה
- מעלת למויד הזוהר {89}**
סוד "ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי"
- דרך ארץ קדמה לתורה {32}**
מדות והנהגות טובות מחז"ל הקדושים - הגשק "יום הדין"
- פלאי הבורא מבשרי אחזה אלוה {63}**
התמנה לבא בעי - מי ינצח הלב או השכל?
- תופינים לשבת קודש {85}**
הקדמה היא פלי של התורה

הכנות נצרכות לשבת קודש {98} - צריך להשיג בכל יום חיות חדשה מתורתנו הקדושה

למי ונעי קולאים יקמים א בדיוק לפני שנה ארעה רעידת האדמה שהתרחשה בסורקיה וכך כתבנו אז, ודבר בעיתו מה טוב, הטוב שצריך להוציא ולהפיק לקחים, מה שרואים שעדיין...לא למדנו. מובא בגמרא (יבמות ס"ג) אין פרענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, שאמר יהוה גוים נשמו פנותם התרבותי חיונותם... אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר (צפניה ג, ו-ז) "אז גל שרפות בארץ ובעולם שטפונות רעידות אדמה פגועים מה לא ועדין לא רוצים להבין את המסר הפרור והנביא צונח תקחי מוסר !!! אבל עד שזה לא נוגע בפשר אין עם מי לדבר. קול דודי דופק פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי. הקב"ה שולח לנו רמז עבה לתקן את הצריך תקון, אהדות בעם, שמירה על קדשת בית הקנסת עין מארעות ת"ח ות"ט ודי להביא, והשנה שהשם ישמור היוני את הטבח הנורא ואכן האחדות בשיאה, והפעם כולנו צריכים לתת כתף ולהלחם בערב רב מתוכינו בהשתדלות באהבת חיים והתמדה בלימוד התורה, שלא יארו חורים במטריה ההגנה של הקדושה על כולנו, ועם כל זאת אנחנו רואים ניסים ניסים בכל יום ישתבח שמו. עולמינו בזמנינו אפוף בניסיונות, נסיונות קשים שכל אחד מאיתנו מייחל לישועה וחילוץ ממצוקתו האישית אבל גם מהמצוקה בו שרוים כל בית ישראל. בהמשך נראה כיצד אפשר להשיג חיות חדשה מתורתנו הקדושה כהבנה למתן תורה.ועתה הנה קמע מחזק מתוך "ברומו של עולם" של הרב ישראל יעקב לוגאסי שליט"א א. "אמר ה'ראש-הבורה' נולדתם בעדן, שעדיף היה שלא לפל בו. עדיף היה לנשמה להשאיר בשמים בזמן בנה, ולא לרדת לעולם. זה לא אני שאומר את זה, עולמא האמרא אומר על הקב"ה משיח בסנהדרין פרק יחלקן (צח ע"ב) ייתי ולא אהמיניה, שפשיהם יהיו, שהוא - לא יתנהו והפטר"ל על הענין אומר, שעולמא חיש, שמה מתוך הקב"ה משיח יתרה אחר מודותיו יתברך. ולמה, הלא צרות לא חסרו בזמן של עולמא? מה יש לנו היום, שלא היה אצל עולמא? שני דברים. האחד, שבאמת מבינה מספרית יש לנו יותר צרות, כפי שהתפזר חיים בותב (זכור למרים כ), שבזמן הקב"ה משיח התגבר כל כך מדת הדין בעולם, עד שיהיה אי אפשר להנצל מידת הדין הקשה. אנחנו אלו שפורעים את השבון החובות התפוח שנצטרך בשנות הגלות, אנחנו 'סוגרים' אותו, והתוצאה: משלמים יותר. אבל הדבר היותר קשה, הוא מה שאומר הריינער (שומר אמונים, מאמר האמונה), כי לעת הגאולה יהיה נסיון האמונה דומה לטפוס על קיר חלק. וזו הצרה היותר גדולה, שאין לנו נשק להלחם בצרות הנמכות, שידע משה רבות"א, בהקדמה הזאת הרגשתי, שהוא מדבר בדיוק אלי. הודים רפות, ואין להן כח לטפס, שהקיר חלק, ואין בו זיו אהד לרפואה. השיחה הזאת נרדה בשבילי מן השמים. אבל מה הפתרון? אנחנו בן מסגלים לטפס? רעם קולו של ה'ראש-הבורה". זה קשה, אבל הקדוש ברוך הוא 'ברוך גזור ומקנים', הוא הביא עלינו את הנסיון, הוא הביא אותנו לדור, שבו הגיע

האדם, לכאורה, לשיא השלימה במצב; יש לו מידע מקדים, יש לו יכולת למנע, יש בנידיו הפלים לרפא, יש לו ידע להגדל את הבריאה לטוב ולמוסר, זה הנסיון, שיש הכל, והעבודה שלנו היא להרגיש, לא לדעת, להרגיש בחוש, שאין לו כלום. שהשם ממית ומחיה, מוריש ומעשיר, אומר ויהי. והקדוש ברוך הוא נותן לנו את הכח לטפוס הלא-נורמלי הזה. אנחנו נצליח, בעזרת השם, משום שאנחנו בן מסגלים. אנחנו הגלד הקטן, שיושב על כתפי אבותינו, ויצליח לפתח את השער לגאולה! מה נשאר בידים שלנו? אינו 'השתדלות' בן יכולה לעשות משהו? אומרת הגמרא במקום: 'שאלו תלמידיו את רבי אליעזר מה נעשה אדם ונצל מהכלו של משיח? ועסק בתורה ובגמילות חסדים'. זאת הדרך להנצל, למסר נפש על תורה, אדם כי ימות באהל וזאת התורה, לשקע את עצמו בתורה עד הסוף ולמסר נפש על גמילות חסדים לתת לשני את מה שבאמת קשה לנו, כל אחד בענינו. תורה וגמילות חסדים, הם הכל-ההצלה היחיד בפנים הסוערים, הם הדרך היחידה שלנו לשרד בחיים ולהביא גאולה לעולם! בנהנה ובהנה עוד הוסף להרביץ בנו מיסודות האמונה והיהדות... מלמדה. זה מה שיצר השימוע' המזועזע (במובן החיובי) ב'הבורה' שלנו. ראיתי את הפחורים 'שלונו' ב'שיבה, שפתאום קבלו גון נוסף של רצינות, מוספים שקינה על שקינה, משחילים מלים של אמונה בשיחות 'חליון', מתחילים להסתכל על החיים במבט הנכון. א- בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצאה בת קול ואמרה מי גילה רו זה לבני לשון שמלאכי השרת משתמשין בו כו: הנה נודע כי יש עולם התענוג עולם הבינה וכשמדבר הדבורים בחדוה ובהתלהבות באהבה ויראה בא לו התענוג אחר כך כי מתחלה צריך להטריח עצמו בעבודה שהיא התעוררות ותשוקה שלו וזה נקרא עולם הבא רצה לומר כי הוא בא תמיד בשעת עבודה ועולם העתיד נקרא לעתיד לבוא בגמרא. ושימעה היא מלשון בינה כמאמר כי שומע יוסף כי לולא זה שהיו צריכים לטרוח מקודם לא היה נחשב לעבודה כי היה תאוה כשאר תאוות: וזהו שאמרו ישראל נעשה ונשמע רצה לומר נעשה העבודה ונפטר ואחר זה נבוא לעולם התענוג כדי שיהא חשוב לעבודה יצאה בת קול ואמרה מי גילה רו זה כו' לשון שמלאכי השרת כו' באמת הוא דבר גדול כי גם מלאכים הוא גם כן כך כי מתחילה צריך להתעורר בתשוקה אל הקדושה והחיות מהבורא יתברך: א- או יאמר בשעה שהקדימו כו' אמר מי גילה רו זה לבני כו'. וצריך להבין איך אפשר לעשות קודם שישמע מה לעשות? גם מה היה ענין התפארות השם יתברך שהתפאר בזה כל כך במה שהקדימו נעשה לנשמע? אך האמת שהאדם הוא אינו יכול לעמוד תמיד על מדריגה אחת כי החיות רצוא ושוב שבא ומסתלק דהיינו כשהוא דבוק בהשם יתברך הוא

הברי תורה לסעודה ראשונה ליל שבת פגור יצחק אבינו להנצל מהכלי משיח יאמר בןאמר ופול רם ובשמהחיה היא סעודההא תקל פחות קדישיו

מרגיש חיות ותענוג ואחר כך מסתלק ונופל מדריגתו ויש בזה ריזן דאורייתא בטעם הדבר למה צריך ליפול ממדריגתו? ומעם אחד הוא כדי שיבוא אחר כך למדריגה יותר גדולה, שבכל דבר צריך להיות העדר קודם להויה, וכשרוצים להגביה למדריגה יותר גדולה צריך להיות העדר קודם, לכן צריך ליפול ממדריגה שהוא עכשיו: והנה צריך האדם שגם בנפלו ממדריגתו יתאמץ לעלות אל ה' באותו מדריגה שהוא עכשיו כי צריך להאמין שמלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה ואפילו במדריגה שהוא עכשיו יש גם כן השם יתברך כי לית אתר פנוי מיניה רק שהוא מצומצם מאוד וזהו (תהלים קי"ג, ג) ממזרח שמש עד מבואו וגו' שהצדיק נקרא שמש כמאמר עד שלא שקעה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל וכו' הרי שהצדיק נקרא שמש וזהו ממזרח שמש דהיינו שהמוח שלו בהיר וזך ודבוק בהשם יתברך עד מבואו דהיינו כשמסתלק בהירותו ונפל ממדריגתו ולעולם צריך להיות מהולל שם ה' ולמתאמץ לעלות אל השם יתברך באותו מדריגה שהוא עכשיו: וזהו נקרא נעשה קודם ונשמע אף בנפילתו ממדריגתו להדבק בהשם יתברך באותה מדריגה כנ"ל ואחר כך נשמע שעיקר השמיעה הוא לשון הבנה דהיינו שבא למדריגה יותר גדולה כנ"ל וזה הוא עיקר קבלת התורה שקבלו ישראל ולכן התפאר השם יתברך בזה מאוד שקבלו התורה בגודל האמת והשיגו האמת שלעולם יהיו דבוקים בהשם יתברך ולא יפרדו ממנו אף בנפולם ממדריגתם וזהו עיקר ההילוך וההנהגה הישראלית ובה צריך להלך ובמה יבוא להשם יתברך כשנפל ממדריגתו שהרי נימל ממנו המוחין והדעת אף שהשם יתברך הוא מלא כל הארץ כבודו דהיינו אפילו במקום שהוא כל הארץ שכולו ארציות שהוא רק חומר עב אף על פי כן מלא כבודו יתברך והנה השם יתברך נקרא חיי החיים דהיינו שכל החיים שבועלם בהמות חיות ועופות ומין האדם החיות שלהם הוא השם יתברך וזהו חיי החיים שהוא יתברך החיות של כל החיים ויהישוב כשנפל ממדרגתו הלא חי אני ומי הוא החיות שלי הלא הבורא יתברך ונמצא יש כאן גם כן הוא יתברך אך שהוא מצומצם מאוד: וזהו אמר הקב"ה מי גילה רז זה לבני רצה לומר מי דהיינו כשהם חושבים מי הוא החיות שלהם זה גילה להם רז זה להקדים נעשה לנשמע כנ"ל: **א** סגנון למתן תורה וזהו ביום הזה באו מדבר סיני דרשו רז"ל שיהיו חרדים עליך כיום שניתנה ואיך אפשרות הענין הלא התורה ניתנה זה זמן ארוך ואיך יהיו חרדים כיום שניתנה? אבל לפי דברינו הנ"ל מובן היטב שבכל יום ויום מקדים נעשה לנשמע שזה היה עיקר קבלת התורה כמבואר: וזהו ואתם הדבקים בה' אלקיכם גו' וצריך להבין למה כתוב בשני שמות בה' אלקיכם הוי (דברים ד, ד) למימר ואתם הדבקים בה' ותו לא. ולפי דברינו הנ"ל יובן היטב כי אלקים בכל מקום הוא דין וצמצום וזהו ואתם הדבקים בה' אלקיכם דהיינו אפילו כשהוא מצומצם אצליכם כשנפלתם ממדריגתכם אף על פי כן אתם דבקים בהשם יתברך באמצעות כי הלא חיים כולכם היום ומי הוא החיות שלכם הלא הוא יתברך שמו ויתעלה זכרו: וזהו מאמר דוד המלך ע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים ט"ו, ח) רצה לומר שהיה שוה אצלו הוי"ה דהיינו כשאני דבוק בהשם יתברך במוחי בהירים ולנגדי הוא לשון נגדיות דהיינו כשנפלת ממדריגתי הכל היה שוה אצלי שהיה דבוק בהשם יתברך גם בעת נפלו וזהו שאמר שלמה המלך ע"ה (קהלת ז, י) אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה רצה לומר שיש שוטים שבנפולם ממדרגתם שוכבים לעפר ואינם עולים שוב אל השם יתברך וזהו אל תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה דהיינו שאו הייתי עובד השם יתברך ועכשיו נפלת ממדריגתי אל תאמר כן, כי לא מחכמה שאלת על זאת כי החכמה תחיה והחיות רצוא ושוב ואם כן מוכרח להיות כך וזה נקרא בזה הקדוש מטי ולא מטי דהיינו כשהוא דבוק בהשם יתברך בהירותו אז נקרא מטי וכשמסתלק נקרא ולא מטי: והמעם למה צריך ליפול ממדרגתו הוא כך הדנה יש נשמות נפולים יש שנפלו מששת ימי בראשית ויש שנפולים בכל דור ודור ומתגלגלים והם נע ונד ואינם יכולים לבוא אל השם יתברך כי אין להם במה לבוא שבהיים חיותם עסקו בהבלי עולם הזה ולא עשו כלום וכשהצדיק נופל ממדריגתו ואחר כך קם כמאמר (משלי כ"ד, ט"ז) שבע יפול צדיק וקם וכשקם ועולה אל השם יתברך מעלה עמו אותם נשמות

הנ"ל והנה אינו יכול להעלות אלא אותן נשמות שהם משרשו ולכן צריך כל אדם ליפול ממדריגתו כדי להעלות נשמות שהם משרשו והבן: איתא בכתבי האר"י ז"ל שבכל זמן מהזמנים כגון פסח שבועות סוכות הוא נעשה בכל שנה כשבא זמן הנ"ל נעשה כמו שהיה בפעם הראשון בפסח הוא יציאת מצרים ובשבועות מקבלים התורה וכן בכל זמן ולהבין איך מקבלים התורה בכל שבועות והלא כבר ניתנה. י"ל על פי מה שאמרו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך חדשים כיום שניתנה ואת זה צריך לקבל עליו בכל שבועות: והנה אמרו רז"ל שני אלפים תורה ופירוש רש"י שהתחילו השני אלפים תורה מימות אברהם ולפי זה היה התורה מימות אברהם ואם כן מה קבלו ישראל? אך הן אמת שהתורה היה בימי אברהם איבנו ע"ה אך שהיה מלובשת בכתנות עור הנחש כמאמר (בראשית ג, כ"א) ויעש וגו' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם ואדם וחוה הם תורה שבכתב ותורה שבעל פה שאדם הראשון קודם חטאו לא היה דבר חומרי ומה גם שבכל אדם הוא כן ועיקר קבלת התורה היה מה שפסקה זוהמתם ונעשה אור בא' וראו האור והפנימיות של התורה, ותורה אור ואת זה צריך לקבל בכל שבועות להשיג החיות והפנימיות של התורה כמאמר (תהלים קי"ט, י"ח) גל עיני ואביטה נפלאות וגו' כי צריך להשיג בכל יום חיות חדש מתורתו הקדושה והנה אמרו רז"ל כל ארבעים יום היה משה רבינו ע"ה לומד ושוכח עד שניתנה לו במתנה. וכתוב ממדבר מתנה ודרשו רז"ל מי שמשים עצמו כמדבר שהכל דשין בו התורה ניתנה לו במתנה ודבר זה צריך לקבל בכל שבועות שיהיה כמדבר ולא ישכח התורה שלומד ואת זה גופא שיהיה כמדבר כי צריך לבקש מהשם יתברך ונפשי כעפר לכל תהיה והבן: **א** וההר בוער באש עד לב השמים וכו' הנה ענין השני לוחות שהוריד משה היה שהוריד לישראל לב שיהיה להם לב לאביהם שבשמים שלב נקרא לוח כמו שכתוב כתבם על לוח לבך וגו' ואמרו רז"ל שני חללים יש בלב של ימין משכך ליצר טוב ושל שמאל משכך ליצר הרע והן הן השני לוחות. וזהו וההר בוער באש כי הלא כה דברי כאש גו' שהשיגו ישראל להם לב לאביהם שבשמים כי השם יתברך נקרא שמים כמו שכתוב (ירמיה כ"ג, כ"ט) ואתה תשמע השמים והנה אחר שעשו את העגל נימל מהם הלב ואז התחילה הנהגה על ידי תשובה שצריכה לב נשבר כמאמר (מלכים א, ח, ל"ד) לב נשבר ונדכה גו' כי אם היה להם לב נלבב להשם יתברך לא היו חוטאים ולא היו צריכים לתשובה ולשבור הלב וזהו ב"י בתמוז דהיינו ביום שירד מן ההר כשעשו את העגל נשתברו הלוחות דהיינו שהוצרכה לתשובה שצריכה לב נשבר כנ"ל: בגמרא יום השישי מלמד שהתנה בו אם ישראל מקבלין את התורה בששה בסיון אתם מתקיימין בו ואמרו לו וכו' נמצא שבועות הוא בריאת העולם והנה התורה היא כלי אומנתו של הקב"ה שבה נבראו כל העולמות והנה למשל כלי השעות שקורין זייגער(שעות) הוא עשוי בחכמה וכשנתקלקל אינו יכול לתקן רק האומן שעשהו ולכן קודם נתינת התורה היו דורות מהשבירה דור אנוש דור המבול דור הפלגה ואחר כך כשניתנה התורה ירד ונשתלשל תיקון לעולם שבהתורה נבראו כל העולמות כשהיתה השבירה לא היה יכול לתקן רק אומן שעשאו והיינו התורה ולכן אמרו רז"ל על פסוק רפאות תהי לשריך וגו' חש בראשו יעסוק בתורה כו' חש בכל גופו יעסוק בתורה שנאמרו ולכל בשרו מרפא שכל היסורים והחולאים רחמנא ליצילן הכל בא מהשבירה והדינים רחמנא ליצילן ולכן התורה היא רפואה לכל האברים שאין הדינים נמתקין אלא בשרשם ובינה מינה דינין מתערין והתורה אומרת (משלי ח, י"ד) אני בינה לי גבורה פירוש שהיא שואבת בתוכה כל הדינים ושם נמתקו כשבאים לשרשם ומ"ש רפאות תהי לשריך שהשבירה היא מהטבור ולמטה ודבר זה צריך לקבל בכל שבועות שבמשך השנה יש כמה רשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות והצדיקים מקיימים את העולם וכו' שמביאים קיום ותיקון לעולם במה שמקבלין התורה והבן: **מאור עיניים יתרו**

מַעֲלַת תְּפִלַּת וְתִיקוּן סְדֵרָה {84} – תְּפִלַּת וְתִיקוּן – סְדֵרָה חֲדָשָׁה לְחֻזֵק בְּתַפְלָה בְּנֵן הַחֲמָה

ליתן זמן להטיל ספק בקדשים. וכגון אדם מחליט בלילה להמשיך בלימודו מחמת חשקו בתורה לעוד חצי שעה או שעה, ובמחשבה שניה מתקרב מהחלטתו בטענה כדאי שאלך לישון מוקדם כדי שאקום מחר בבוקר בזמן לתפילה, והרבה פעמים כמו ענינו רואה הוא שאינו הולך לישון מיד אלא יש לו זמן לדברים בטלים, או כמו כן בבוקר כשמתעורר משנתו זמן מועט קודם התפילה חושב במחשבה ראשונה אקום כאריה להשכים לתורה, ותיכף עוברת מחשבה שניה בלבן, לא, אולי כדאי להמשיך לישון שמא אחיה עייף ומותש אח"כ מללמוד ולהתפלל, בכגון דא יש לילך אחר המחשבה הראשונה. בים דרך – שמות אמונה ובטחון הרב יעקב ישראל לונגאסי שליט"א

א ההכנה לקראת תפילה בנין החמה היא כחלק עיקרי מעבודת ה' לכל המצות כי ראשית דבר **א** ראיתי בספר "שומר אמונים" שאמר עצה נפלאה שהוא עצמו השתמש בה והועילה לו מאוד, והוא שפעמים אדם מתעורר לדבר מצוה ובא בלבו השתוקקות לאיזה דבר שבקדושה ולאחר מכן עד שבא לבצעה – ביני לביני עולים בלבו ספיקות שונות האם זה בעצם מצוה או לא, או שמא יצא שכרו בהפסדו וכדומה, העצה לכך תמיד לילך אחר התעוררות ראשונה כי זה האמת, וכל מה שבא בספיקות אחר כך זהו מיצר הרע שכן דרכו להתיש ולספק את ההתעוררות ההתחלתית, והוא שייך לנושאינו שלא לתת פתח ליצר הרע הן בזהירות מנסיון קל, והן כשמתחילה מתעורר לדבר שבקדושה לא יניח מחשבתו ולא יתמהמה

מעלת למוד הזוהר {89} – סוד "ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי"

הוא פדע, בשענת דאָתא משה לפרעה, ואמר, (שמות ה) אלהי העברים נקרא עלינו, פתח ואמר, לא ידעתי את יי, וכעא קודשא בריה דיתנקר שמיה בארעא, כמה דאיהו יקורא לעילא. כיון דאלקי ליה ולעמיה, אתא ואודי ליה לקודשא בריה דיהוה. כמו זה וכו' זה ממש עשה הקדוש ברוך הוא פארז, ששבר מלך זמן וקסיל, וזהו פרעה. ששעה שפך משה לפרעה ואמר (שמות ה) אלהי העברים נקרא עלינו, פתח ואמר, לא ידעתי את ה'. ואלה הקדוש ברוך הוא שיתפצל שמו פארז, כמו שהוא נכבד למעלה. כיון שהלקה אותו ואת עמו, פא ואלה לו לקולא – ברוך הוא. וליבתר אתבר ואתפסיא ההוא כהן און, יתרו, דמשמש תחותיה, עד דאתא ואודי ליה לקודשא בריה דיהוה, ואמר ברוך יי אשר הציל אתכם וגו', עתה ידעתי כי גדול יי וגו', ודא הוא כהן און, סמרא אחרא, דאיהו סמרא שפאלא. ודא איהו רוא דאמרה רחל, בד חמאת דמיתת, כמה דכתיב, (בראשית לה) בן אוני וגו' וכן דא אוני (נ"א אודי) יעקב, ואמר בן ימין, ולא בן אוני, סמרא ימניא, ולא שפאלא. ולחך נשבר ונכפה אותו פון און, יתרו, שמשמש תפסיו, עד שפא ואלה לו לקולא – ברוך הוא ואמר, ברוך ה' אשר הציל אתכם וגו', עתה ידעתי כי גדול ה' וגו'. וזהו פון און, לד האחר, שהוא לד שפאלא. וזהו סוד שפאלא רחל, שפאלא שהיא מטה, כמו שפאלא (בראשית לה) בן אוני, ולכן מהר (הולד) יעקב ואמר בן ימין, ולא בן אוני, ולא לד שפאלא. וכיון דההוא מלך וכהן אודי לקודשא בריה דיהוה, ואתברו קמיה, בדין אסתלק קודשא בריה דיהוה ביקריה על כלא, עילא ותתא, ועד דאסתלק קודשא בריה דיהוה ביקריה, בד אודן אליו קמיה, לא אתייהיבת אורייתא. עד לבתר דאתא יתרו, ואודי ואמר, עתה ידעתי כי גדול יי מכל האלהים. ברוך יי אשר הציל אתכם וגו'. בדין אסתלק קודשא בריה דיהוה ביקריה, עילא ותתא, וליבתר יתב אורייתא בשלימו, דשלימו על כלא. וכיון שאותו מלך וכהן אודי לקולא – ברוך הוא ונשברו לפניו, אז התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל, מעלה ומטה. ועד שהתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, פשהוזהו ללה לפניו, לא נתנה תורה עד לחך שפאלא יתרו, והוא ואמר, עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים. ברוך ה' אשר הציל אתכם וגו'. אז התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו מעלה ומטה, ולחך פא נתן תורה בשלמו. פששלימו על הכל. מלאכת

הוא חנו, ברין דקדושה (נ"א דשמא קדישא) איהו מלך, וכהן ומשמש תחותיה, (ברוא דקדושה) בין לעילא בין לתתא. אית מלך לעילא, דאיהו רוא דקדוש הקדשים, ואיהו מלך עלאה, ותחותיה אית כהן רוא דאור קדמאה, דקא משמש קמיה, ודא איהו כהן דאקרי גדול, סמרא דימינא. דא ואלה, כבוד על קדשה (של הסם הקדוש) הוא מלך וכהן ומשמש תפסו (כסוד של קדשה). כיון למעלה כיון למטה. יש מלך למעלה, שהוא סוד של קדש הקדשים, והוא מלך עליון, ותפסיו יש פון, סוד של אור ראשון, שמשמש לפניו, וזהו פון שפאלא גדול, לד הימין. אית מלך לתתא, דאיהו כהן רוא דהוא מלך עלאה, ואיהו מלך על בלא דלתתא. ותחותיה אית כהן דמשמש ליה, רוא דמיכאל כהן רבא, דאיהו לימינא. ודא בסמרא דקדישה אית מלך וכהן) ודא איהו רוא דמתימנותא שלימתא, סמרא דקדושה. יש מלך למטה שהוא כמו אותו מלך עליון, והוא מלך על הכל שלמטה, ותפסיו יש פון שמשמש אותו, סוד של מיכאל כהן גדול, שהוא לימין, ודלי כדל הקדש היס מלך וכהן) וזהו סוד האמונה השלמה, לד הקדשה. בסמרא אחרא, דלאו איהו סמרא דקדושה, אית רוא דאיהו מלך, ודא אוקימנא דאקרי (קדלת ד) מלך וכן וכסיל, ותחותיה אית כהן און, ודא הוא רוא דכתיב, (הושע יב) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי, בגין דחילא דא, שלטא על ההוא עובדא דעבד ידעם. ואלמלא דאשפח חילא דא, לא יביל לאצלהא כהווא עובדא. כדל לחמה, שאינו לד הקדשה, יש סוד שהוא מלך, והכי פארזו שפאלא מלך זמן וקסיל, ותפסיו יש פון און, וזהו סוד הכתוב (הושע יב) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי. משום שפח זה שולט על אותו מעשה שעשה ידעם. ואלמלא שפאלא פח זה, לא יכל להכליח כהוואו מעשה. רוא דמלך, בשענת דהאי מלך והאי כהן אתפסיין, ואתברו, בדין כל סמרי אחרנין אתפסיין, ואודן ליה לקודשא בריה דיהוה, בדין קודשא בריה דיהוה שליט בלחודי עילא ותתא, כמה דאת אמר, (ישעיה ב) וישגב יי לבדו ביום ההוא. סוד הדבר – ששעה שהמלך הוא והכהן הוא נכפיים, ונשברו, אז נכפיים כל יתב האדמים לקולא – ברוך הוא, ואז הקדוש ברוך הוא שולט לבדו מעלה ומטה, כמו שפאלא (ישעיה כ) וישגב ה' לבדו ביום ההוא. כהווא דא, ודא דא ממש, עבד קודשא בריה דיהוה בארעא, דתבר מלך וכן וכסיל, ודא

הוא חנו, ברין דקדושה (נ"א דשמא קדישא) איהו מלך, וכהן ומשמש תחותיה, (ברוא דקדושה) בין לעילא בין לתתא. אית מלך לעילא, דאיהו רוא דקדוש הקדשים, ואיהו מלך עלאה, ותחותיה אית כהן רוא דאור קדמאה, דקא משמש קמיה, ודא איהו כהן דאקרי גדול, סמרא דימינא. דא ואלה, כבוד על קדשה (של הסם הקדוש) הוא מלך וכהן ומשמש תפסו (כסוד של קדשה). כיון למעלה כיון למטה. יש מלך למעלה, שהוא סוד של קדש הקדשים, והוא מלך עליון, ותפסיו יש פון, סוד של אור ראשון, שמשמש לפניו, וזהו פון שפאלא גדול, לד הימין. אית מלך לתתא, דאיהו כהן רוא דהוא מלך עלאה, ואיהו מלך על בלא דלתתא. ותחותיה אית כהן דמשמש ליה, רוא דמיכאל כהן רבא, דאיהו לימינא. ודא בסמרא דקדישה אית מלך וכהן) ודא איהו רוא דמתימנותא שלימתא, סמרא דקדושה. יש מלך למטה שהוא כמו אותו מלך עליון, והוא מלך על הכל שלמטה, ותפסיו יש פון שמשמש אותו, סוד של מיכאל כהן גדול, שהוא לימין, ודלי כדל הקדש היס מלך וכהן) וזהו סוד האמונה השלמה, לד הקדשה. בסמרא אחרא, דלאו איהו סמרא דקדושה, אית רוא דאיהו מלך, ודא אוקימנא דאקרי (קדלת ד) מלך וכן וכסיל, ותחותיה אית כהן און, ודא הוא רוא דכתיב, (הושע יב) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי, בגין דחילא דא, שלטא על ההוא עובדא דעבד ידעם. ואלמלא דאשפח חילא דא, לא יביל לאצלהא כהווא עובדא. כדל לחמה, שאינו לד הקדשה, יש סוד שהוא מלך, והכי פארזו שפאלא מלך זמן וקסיל, ותפסיו יש פון און, וזהו סוד הכתוב (הושע יב) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי. משום שפח זה שולט על אותו מעשה שעשה ידעם. ואלמלא שפאלא פח זה, לא יכל להכליח כהוואו מעשה. רוא דמלך, בשענת דהאי מלך והאי כהן אתפסיין, ואתברו, בדין כל סמרי אחרנין אתפסיין, ואודן ליה לקודשא בריה דיהוה, בדין קודשא בריה דיהוה שליט בלחודי עילא ותתא, כמה דאת אמר, (ישעיה ב) וישגב יי לבדו ביום ההוא. סוד הדבר – ששעה שהמלך הוא והכהן הוא נכפיים, ונשברו, אז נכפיים כל יתב האדמים לקולא – ברוך הוא, ואז הקדוש ברוך הוא שולט לבדו מעלה ומטה, כמו שפאלא (ישעיה כ) וישגב ה' לבדו ביום ההוא. כהווא דא, ודא דא ממש, עבד קודשא בריה דיהוה בארעא, דתבר מלך וכן וכסיל, ודא

דרך ארץ קדמה לתורה {32} – מדות והנהגות טובות מחז"ל הקדושים – הנשק "יום הדין"

ההמום, שלא מצא מלים מתאימות להודות למטיבו. באותו יום הלך רבי דוד כמנהגו להתפלל תפלת מנחה במנין אחד עם האדמו"ר הרה"ק רבי שלמה'קע מזוויל ז"ע. אך כנס לבית המדרש ורבי שלמה'קע ניש אליו ומבקש מפני: "אנא ממה? גלה לי איזה מצוה קיימת היום? איזה דבר טוב עשית היום?" רבי דוד שברח מפל פרוסום וכבוד, נסה להשיב בתמימות: "לא עשיתי כלום..." אבל רבי שלמה'קע נתן לו להבין כי אין לו ספק שהוא בן עשה היום איזה מצוה מיוחדת ובקש מפניו כמפניו לגלות לו מה היא. "אם הרבי יודע שעשיתי משהו, אבל הוא אינו יודע מה היא המצוה – אז כנראה שאינו צריך לדעת..." – השיב רבי דוד נואשות, כשהוא מקוה כי הפעם יניתן לו הרבי מזויעהל. כשראה רבי שלמה'קע כי אין הוא מסכים לגלות, שלף את נשק "יום הדין", זה תקופה ארבה שרבי דוד מנסה ללמד אתו בחברותא, אולם הרבי שלמה'קע בתברותא במשך כל היום עם כפיה מחשבוני ירושלים, עד היום לא הסכים ללמד גם אתו. "אם תגלה לי בדיק מה עשית היום – אלמד אתך בחברותא!" – הבטיח לו הרבי. מול הבטחה שכזאת לא היה מסגל לעמוד, בשפל קול ספר על מה שהתרחש בכחל המערבי וההמשך בבית משפחת שכטור... פאשר סים את ספורו התרגש האדמו"ר רבי שלמה'קע, וענה ואמר: "כאשר נכנסת כאן לבית המדרש, מיד ראיתי עליך הודרכות גדולה מאד, ראיתי שעשית מעשה טוב שתקן את נשמתך הן בגלגול זה והן בכל הגלגולים הקודמים! כעת הנני מבין מה גרם לך. לאחר התפלה הגיע במרוצה אחד מיהודי העיר להזכיר לפני הרבי מזויעהל את זונתו שהתקשתה בלדתה, פנה רבי שלמה'קע לרבי דוד שכטור שעמד מן הצד וצוה עליו להזכיר את האשה. כמובן שרבי דוד שוב סרב לעשות פעולה הקשורה לפרסום... בהסבירו כי היהודי הרי מבקש את ברכת הרבי ולא את ברכתו שלו, אולם רבי שלמה'קע צוה עליו במפרש: "לא כן, אלא אתה תברך אותה, כי כעת היאת הנך נקי ומזכר לגמרי, בדרך לברך את ישראל..."

הצדיק רבי יעקב מאיר שכטור שליט"א). פסתו היתה מטלת בין כל גדולי העיר, הרבנים והאדמו"רים ששקבעו את מושבם בקרמא קדישא והוא רכש את אמונם. כמו רבים מתושבי ירושלים (נחסידי ברכלב בפרט), קנה לו ר' דוד שבייתה אצל שריד בית מקדשנו הפתל המערבי. יום יום היה שוהה במקום שעות רבות, בהם התפלל, התבודד בינו לבין קונו ועסק בתורה. יום אחד הבחין רבי דוד ביהודי מבדד היושב צמוד לפתל, ספר תהלים בידו והוא ממרר בכבי סוער שעה ארבה... חלפה שעה, עברו שעות והבכי הולך וגובר, עד שרבי דוד התחיל לחשוש לשלמו פאשר עברו שלש שעות של בכיות מזועזעות את הנפש, חש אליו ונסה לדובבו בשאלה, על מה ולמה הנו בוכה כל כך? לא קל היה לאותו יהודי להתחיל לדבר, אולם לאחר שגורע קצת ספר כי עומד הוא שבע אחר בלבד לפני חתנת אחד מצאצאיו, כחדשים האחרונים נסה לגים את הכספים להוצאות החתנה והנדונה, אולם כל הנסיונות עלו בתוהו, כעת ימים ספורים לפני החתנה עומד הוא בפני שכת שבורה ואינו יודע איך ישא פניו, וכי מה יכול לעור רבי דוד שכטור, גם הוא עני ואביון מהדר שבמקדשים? והנה למרבה הפלא אומר הוא לאותו יהודי: "בוא אתי לביתי, ונראה מה אני יכול לעור לך!" לאמתו של דבר, בפנה מסתרת בביתו הסתיר רבי דוד כסום הגון עבור חתנת אחת מצאצאיו הוא... רבי דוד שהיה מחבימי דיהודאי לא רצה לסמוך על הרגע האחרון, במשך מספר שנים אגר פרוטה לפרוטה עד ששעלה בידו לאסוף כסום שאתו נתן "לגשת אל השלחן". עתה עשה את השבון נפשו, אמנם מדבר בכסף המיעד לעור לו בשעת הדחק, אולם כדיו החתנה אינה עומדת בפתח, מנגד עומד לו יהודי זה ממש לפני החתנה ואין לו כלום. השנים מגיעים לבית, רבי דוד סמוך בכסחון מלא על השם יתברך, הוציא את אמתחת הכסף ומסרו בשלמותו לידי היהודי

פלאי הבורא רחמנא לבא בעי – לב האדם {63} – מי ינצח הלב או השכל ?

אדם נמנע מעשיית תאוותיו ורצונותיו מחמת הבושה. שהרי כמה בני אדם יש שמצד תאוותם נמשכים לגול ולערוות ורק מכה הבושה נמנעים הם, והרי הבושה היא השכל, כמובא ב"אורחות צדיקים" שער השלישי שער הבושה: אמרו חכמים, השכל הוא הבושה והבושה הוא השכל, ולכן בעלי

הלב משכן הרמיונות, התאוות, החמדות והרנשות – פחד והרדה וכדומה, המוח משכן השכל למנוע ולעצור את רנשות ורמיונות הלב בעשותו חשבון של הפסד כנגד שכר, והארכנו לבאר שכח המוח משכן השכל חזק הוא מן הלב משכן הרמיון. ונראה עוד ראייה פשוטה לכך, הרי

היום שנבראו עם כח המתאווה ומבלי שכל – אין להם בושה, ועוד שם: וראיה – שלא ראיתי ביישן חסר דעת, ולא דעתן בלי בושה. אם כן הבושה שהיא השכל בקלות גוברת על כח המתאווה שבאדם מלעשות מעשים שיהשוך בהם, שהרי אדם יאכל מאכלו בפני בני אדם כמו בחתונה – בעדינות ובעניעות, ואף כשתרעב נפשו למאור יתאפק לאכול בפני מכובדים, כי אם במתינות השיג הרבה יותר מכפי שיאכל עם בני משפחתו או לברו, וכשם שהבושה הנובעת מהשכל עוצרת מהרבה השקים ורצונות – כי כך השכל מורה שיש להיות מקובל בחברה ורצוי בין בני אדם, כמו

כן כשקובע האדם בשכלו שיש להיות רצוי בעיני ה', וכמו כן ברור לו בשכלו שכל מה שאסר ה' הוא מוות וסכנה, השכל הזה יחייבוהו להמנע מתאוותיו, ויצליח לשכנע עצמו שכל התאוות למיניהם אינם אמיתיים בעצם אלא בדמיון, ואף שלא האדם הרגשת המוות והסכנה שבעבירה כאדם השותה ארס נחש, אלא הדבר רק בשכלו – השכל חזק הוא, אולם זהו כל זמן שלא נתקלקל השכל ולא נתערער מהוודאות שבידיעה, כי אילו נתקלקל השכל ובה לחוסר ברור, הרי שבנגל יגבר כח המדמה בצירוף כח המתאווה על כח החושב.

תופינים לשבת קודש – הַיָּרָאָה הַיָּא כְּלֵי שֶׁל הַתּוֹרָה

שלו שלוקח האש בלא כלי. כללא דמלתא שהיראה היא כלי של התורה ולכן צריך שתקדם לה כי איך יקח האש בלא כלי? ולכן יש כמה לומדים שבקייאם בכל הש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים וכשהוא בלא יראה אינו כלום כי לוקח האש בלא כלי וגשרף הוא והמוחיץ שלו, ואינו יכול לעבוד את השם יתברך כי נשרפו המוחיץ שלו: והעצה לזה איך יראים מהשם יתברך הוא באמונה וצדיק באמונתו יהיה להאמין שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מינה ואיך לא ירא מפני מלך גדול ונורא העומד עליו בשעה שלומד הנמרא? הגב שמלא כל הארץ כבודו אך שם הוא התגלות יותר שהשם יתברך מתגלה אצלו יותר בשעה שלומד: והנה מה שאמרו רז"ל כל שיראת הטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת מהו לשון מתקיימת הוה ליה למימר חכמתו קיימת. אך הדנה נובלת חכמה עליונה תורה שיש תורה שהיא נובלת חכמה שהוא חכמה שנפלה מחכמה של מעלה כמו פירות שנפולין מן האילן בלא זמנן נקרא נובלת וכן יש תורה שנפלה דהיינו כשלומד בלא יראה ומאן הנחית מדרגיה קרי ביה וימת נמצא הוה ליה תורה שמתה וכשלומד ביראת שמים מחיה את התורה וזהו חכמתו מתקיימת דהיינו החכמה שלו היה בבחינת מיתה עכשיו קיימת: ודע שאמרו רז"ל על פסוק והאלקים עשה שיראו מלפניו לא נבראו רעמים אלא כדי לפשט עקמומית שבלב והענין נאמר בשם הבעש"ט נשמתו בגניו מרומים שהשם יתברך חפץ מאוד שיהיו כל ישראל יראים מלפניו אך מי שיש לו שכל ירא מלפניו בנין דאיהו רב ושלש עיקרא ושרשא דכל עלמין ואם יסלק חיותו ח"ו אף רגע כמימרא הוה מתבטלין כל העולמות ומחמת זה ירא וחרד מאימת השם יתברך עד שכל איבריו נרתעים מפחד השם יתברך ומחדר גאווה לא כמו השוטם שאומרים על היראה אמיתית שהיא מרה שתורה שאינו צריך רק נקודה לכן הכל יפצה פיהם ולא כן ידברו אבל באמת צריך שיפול עליו אימה ופחד גדול עד שיהיו כל איבריו נרתעים אצלו. נחזור לענינו זהו מי שיש לו שכל, מי שאין לו שכל לירא מלפניו יתברך והשם יתברך אף על פי כן חפץ שירא מלפניו לכן מאיים עליו השם יתברך בדבר שיהיה נרתע ונבעת לפי קט שכלו כנון בשמעו קול הרעם וכונות השם יתברך שילך מזה אל היראה העליונה בחשבו הלא הרעם הוא אחד מגבורותיו של הקב"ה ואיך לא יירא מהשם יתברך בעצמו וכן שאר היראות חיצוניות שיש לאדם כנון שירא מהשררה או שלא ימותו בניו כונות השם יתברך הוא שיעלה מזה אל היראה עליונה שידע שאינו ירא רק מהשם יתברך שהיראה עליונה יראת ה' עצמה נתלבשה ונצמטצמה תוך הדברים ההם כדי לאיים עליו לפי קט שכלו וזהו כל שיראת הטאו קודמת לחכמתו ומהו יראת הטאו ולא אמר יראתו אך שלא יאמר האדם מה יעשה שאין לו יראה לזה אומר כל שיראת הטאו הוא לשון חסרון דהיינו שירא מפני חסרונותו שלא ימותו בניו וכו' ומכאן זה צריך לבוא אל היראה עליונה ברוך ה' לעולם אמן ואמן: המאור עינים יתרו

ויודבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. צריך להבין למה נאמר כאן השם אלהים דוקא שהוא מדת הגבורה וגם רז"ל אמרו אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו ולמה הוא כך? אך דאמרו רז"ל כל שיראת הטאו קודמת לחכמתו כו' ואם כן אי אפשר שיתקיים החכמה דהיינו התורה רק כשתקדם לה היראה לכן דיבר השם יתברך במדת הגבורה והפחד, ונפל פחד גדול עליהם ויחרד כל העם וגו' ועל ידי כן היתה בהם הכנה לקבל התורה והנה היראה היא כלי להתורה ובה מלוכש כל התורה כמו שכתוב הן יראת ה' היא חכמה שבתוכה מלוכשת ומעומפת כל החכמה והתורה ראשית חכמה יראת ה' שיראת ה' צריך להיות קודם לחכמה שהיראה היא כלי והכלי צריך להיות מקודם שאם אין לו כלי כמה יכנסו וכן מפורש על פי חז"ל במדרש אמרו ישראל כו' כל החכמות אני יכולים לקבל רק חכמת התורה כו' מחמת עומק ההשגה שעסק התורה גדול מאוד נעלמה מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה אמר להם הקב"ה הייכם כל החכמות וכל התורה דבר אחד קל הוא אם אתם יראים מלפני הרי כל החכמות וכל התורה כו' דהיינו כנ"ל שהיראה היא כלי של התורה ובה ומעומף כל התורה כנ"ל: וזהו שאמרו רז"ל קיים אברהם אבינו ע"ה את כל התורה עד שלא ניתנה ולכאורה איך קיים עד שלא ניתנה מהיכן ידע ויובן לפי דברינו הנ"ל שבתוך היראה מעומף ומלוכש כל התורה והם היו יראים מאוד מהבורא ברוך הוא כמאמר עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ובוזה השיגו כל התורה כולה: ולכן דרשו חז"ל על פסוק וידבר אליכם את כל הדברים גו' שדיבר הכל בדבור אחד מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע וצריך להבין איך שמעו ישראל כל התורה כולה בדבור אחד? בשלמא הבורא ברוך הוא הכל יכול מה שאין הפה יכול לדבר הוא היה יכול לדבר כל התורה כולה בדבור אחד אבל איך שמעו ישראל? גם למה עשה השם יתברך כן? ומה תועלת היה לישראל בזה? ויובן לפי דברינו הנ"ל שביראה מעומפת ומלוכשת כל התורה כנ"ל והשם יתברך דיבר במדת היראה והפחד לכן דיבר כל התורה כולה בדבור אחד כנ"ל ולכן יוכלו לקבל מפני שהיתה להם היראה שנפל פחד גדול עליהם ובהיראה מעומפת כל התורה והשם יתברך נתן והפעיל זאת בישראל שכשהיה להם היראה יהיה בהם כל התורה והיראה להם שבהיראה יש בכוחו זה לדבר כל התורה כולה בדבור אחד שבהיראה מלוכש כל התורה: ולכן דרשו רז"ל על פסוק (שיר השירים ה', י"ג) שושנים גו' אל תיקרי שושנים אלא שושנים מור עובר אל תיקרי מור עובר אלא מר עובר כל תלמיד היושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר תכונה דהיינו שאינו יושב ביראה תכונה וצריך להבין למה העונש דוקא תכונה? ומה מדה כנגד מדה הוא? ויובן לפי דברינו הנ"ל שהיראה היא כלי של התורה ובתורה כתיב (ירמיה כ"ג, כ"ט) הלא כה דברי כאש נאום ה' וגו' ואיך אפשר ליקח האש בלא כלי? ולכן העונש תכונה שנשרפו המוחיץ

מגלת יצחק

מאוצרות ההפטרותה {34} – יְהוֹמִים נּוֹצְצִים מֵהַפְּטָרֹת הַשְּׁבוּעַ בְּשִׁבְלֵי – לְמַה נְחֻסְרוּ פְּנֵי הַמְּלָאכִים ?

מרומים היה על הבית הזה וז"ש ושוליו מלאים את ההיכל וק"ל: שרפים עומדים ממעל לו. הרצון בזה דכל כך היה החטא גדול עד שהשרפים עומדין ממעל לכסא הכבוד. ועתה מבאר ענין מלאכי מעלה דרש כנפים היה לאחד בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף איתא בגמ' דמ"ק דמקשה קראי אהרדי דכתיב ביהוקאל ארבע כנפים לאחד וכאן הוא אומר שש כנפים. ומשני כאן קודם חורבן וכאן לאחר חורבן ואמרי' בגמרא הי מנייהו נחסרו ומשני חד אמר אותן שמכסין רגליהם וה"א אותן שמעופפים בהם. ולהבין זאת למה נחסרו אלו כנפים? ונבאר ענין כנפים דהשני כנפים שמכסין פניהם זהו ענין מעולם המלאכים אשר הוא עילה לעולם הגלגלים והשנים שמכסין רגליהם הוא ענין מעולם הגלגלים ולכך נקראו רגליהם ככף רגל עגל היות עגלגלים עגולים וכדורים דהחוש מעיד על זה. והשתים דמעופפין הוא מענין שהם מקלסין להבורא יתברך כידוע שהם אומרים שירה ונבחרה תנועות ההתעופפות לפי שהיא קלה שבתנועות. ובן אדם כוסף לזה התנועה כמו שאמר מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה. וענין המלאכים אשר המה עילה לעולם הגלגלים הוא בכח הגשם שהם מתנועעין כל הגלגלים המקיפים ועל פיהם היה כל ריב וכל נגע בשפלים ולהיפך ברכה

בשנת מות המלך עזיהו וַאֲרָאָה אֶת אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל פְּסָא רָם וְנִשְׂא וְשׁוּלְיוֹ מְלָאִים אֶת הַהִיכָל: ידוע מ"ד בגמרא משה אמר כי לא יראני האדם והי וישעיה אמר ואראה את ה' ומשני הגמרא כל הנביאים ראו באספקלריא שאינה מאירה ומשה ראה באספקלריא המאירה היא אור הבהיר. ולהבין הדבר הוא שהאספקלריא המאירה היא אור בהיר שטובי הראיה יוכלו להשיג את הדבר באיכותו וכמותו כל מה שיוכל להשיג בראיה שלו. וכן היה אב הנביאים שהשיג כל מה שבכח האנושי להשיג והשיג שאין יוכל להשיג כמו שאמר הפלוסוף תכלית הידיעה שלא נדעהו. משא"כ אספקלריא שאינה מאירה הוא כמו שהראיה שלו עכור ואינו יוכל לראות אור בהיר ודומה כמי שרואה וכך היה השגת כל הנביאים כי סברי שהשיגו ובאמת לא השיגו כמשה וביד נביאים אדמה וידוע דלפי מעלת הדור כן הוא מעלת הנביא דבאותו הפרק לא היו נוהגין כשורה כי עוזה ביקש לשמש בכהונה גדולה ונצטרע. כדאמרי' דלא מת ממש אלא שנצטרע וחשוב כמת. ואמר בשנת מות המלך עזיהו ואראה את ה' הכוונה דראה באספקלריא שאינה מאירה כנ"ל. ואמר יובב על כסא רם ונשא הכוונה דמאיכות הטאם נתרחק השכינה מהם ואמר רם שהוא ענין ריחוק גדול. וביאר דאעפ"כ השגחתו משמי

ולו וההרים מטיפין עסיס כפי גזירת האל ית' אשר מוכנים השפלים לקבל אותה כפי מעשיהן. ואולם חלק ה' עמו יקבבל חבל נחלתו אין מקבלין שפע באמצעות המול. וכל זה היה כשישראל שרוין על ארצם ואולם כאשר גלו מאיכות עונותיהן כי גדלה היו נעזבין אל הטבע כמו שאר או"ה. ולא היה מנהג הטבע מכוסה בכנפים לישראל כי אם מגולה. וז"ש דמותן הכנפים שמכסין רגליהם נחסרו לאחר שנהרס הבית והבן זה. ועתה נבאר דעת השניי הנ"ל דא"י בנמרא מיום שחרב בהמ"ק לא אמרו המלאכים שירה וכבר בארנו בהשנים אשר יעופו בהן והו מענין שאומרים שירה. וזו כוונת המ"ד בהשנים אבר מעופפים בהם נחסרו וא"ש: וקרא זה אל זה ואמר קדוש הענין דקרא זה אל זה דקבלו שפע זה מן זה וכן מפרש התרגום ומקבלין דין מן דין הכוונה השפעת השפע. והתרגום מבאר זה בטעם מספיק. ונ"ל דבריו ע"פ הירוע שלש עולמות הן עולם השפל ועולם הגלגלים ועולם המלאכים והש"י נתעלה מהן שאין עצמותו נשם ולא כח בנשם אלא נתעלה ונתקדש מהם. והו מבאר התרגום קדיש בשמי מרומא עילאה בית שכינתיה והו עולם המלאכים וקדיש על ארעא עובד גבורתיה והו עולם הגלגלים שנראה גבורתו מתנועתם כח המניע אותם. וקדיש לעלם וכו' והו נגד עולם השפל והוא נפסד ואולם האל ית' קדיש לעלם וכו' וק"ל: וינועו אמות הסיפים מקול הקורא והבית ימלא עשן יובן ע"פ מ"ד בנמרא כשיביקש שלמה להכניס הארון לבית ק"ק דבכו שערים זה בזה אמר כ"ד רננות ולא נענה כיון שאמר זכור לחסדי דוד אבי מיד נענה. והענין הוא דעדיין היו ליצני הדור בישראל והיו בהם חמא ולא היה השראת שכינה כראוי עד שאמר זכרה וכו' מיד נענה ונתרצה השכינה לשכון במחניהם. וע"ז אמר שלמה בתפלתו אף השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואני בניתי בית זבול לך. ואף אם הבית קמן מהכיל השכינה שוכן אתם להראות גבורתו. ואולם כ"ז הוא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום אבל אם אין עושין רצונו דודי נסע ונגלה מני זהו שדבכו השערים דעדיין היו אין עושין רצונו בימים ההם כידוע מאיכות החמא אשר הלשינו על דוד. וז"ש כאן וינועו אמות הסיפים שהיה המקום צר מהכיל השכינה דלא היו עושין רצונו בעת ההיא. והבית ימלא עשן והו מורה על שהתנאה בלבבו וק"ל: ואומר אוי לי כי נדמתי כבר ביארנו לעיל דישיעה ראה באספקלריא שאינה מאירה. וסבר היה שראה ובאמת לא ראה וה"ו בדמיון. וע"ז אמר אוי לי כי נדמתי הכוונה שנתדמה לו מפני דידע שלא יוכל להשיג וא"כ בודאי היה דמיון. כי איש טמא שפתים אנכי. הכוונה דמאיכות החמא לא השיג כראוי ואמר טמא שפתים על דלא הוכיח אנשי דורו. והו ענין טמא שפתים על שהיה עצור במילין ומורא עלה על ראשו ובאמת אין לנביא לירוא כלל. ואמר ובתוך עם טמא שפתים אנכי וישב דנם הצדיקים בדורו

לקחי הפרשה לשבת {81} - רזא דחמיש חמיש

הכ"ף מורה שאינו בשלימות ורק דמות ודמיון הוא להאור שיגלה הקב"ה לעתיד, וכל מה ששיג האדם יותר עמקות בד"ת יראה שעד עכשיו היה בחושך. וע"ז מרמו היום והלילה, היום היינו שהשיי פותח שערי החכמה לאדם והלילה היינו שלא ידמה האדם שהשיג הכל בשלימות, כי כל מה שהשיג הוא פלילה נגד היום הבא אחריו וכן לעולם, וממילא הכל הוא לילה נגד האור שיפתח הקב"ה לעתיד. וזה שנמסך מאמר לא תעשה לך פסל ואיתא בזוה"ק (שמות פ"ז): משום דכתיב פסל לך ע"כ נאמר לא תעשה לך פסל ולא תעביד לך אורייתא אחרת. והענין בזה כי מלת פסל הוא דבר מחותך במדה וקצב ובהשלמה בלי חסרון שום דבר בעולם וזאת אינו נמצא רק בתורת מרע"ה, אבל בשכל אנשי אין באפשר לתקן דבר כזה בשלימות הגמור, כמו דאיתא (בנמ"ו) [רות רבה פרשה ג, ב'] שאמר ליה קיסר לר' יהושע בן חנניא גם אני יכול לעשות תורה כמשה וגזר שלא יבערו אש ג' ימים ובתוך כן ראה עשן יוצא מבית אחד והשיב לו הקיסר כי שר אחד חלה והוכרח להתיר לו. והאמנם כי גם אצלנו הדין ע"פ תורתנו הקדושה כי פקוח נפש דוחה שבת, אך החילוק כי המחלל שבת ע"פ פקוח נפש אינו מתנגד לתוה"ק, כי גם זאת נצטוינו שפקוח נפש ידחה שבת. וכן בכל מקום שהוא עת לעשות לה' נרמו הציוי של הפרו תורתך ולכן התורה כוללת כל הרפתקאות שיעברו, ואורה מקיף כל האופנים וכל ההתהוות שאפשר להתהוות, וזה אין בכח שום אדם לעשות, וזה שמפרש בזוה"ק על לא תעשה לך פסל היינו במצות עשה, וכל תמונה הוא במצות ל"ת, כי לא נגלה לאדם שום דבר עד תכליתו. אנכי ה' אלקיך. בזוה"ק איתא ועין החיים הוא ברוא דחמש חמש, וזה ג"כ הענין בעשרת הדברות, אנכי הוא מקור החיים, ה' היינו גבורה והוא המהווה כל, אלקיך היינו מדת אמת אשר השיי מנהג בה את עולמו, אשר הוצאתיך מארץ מצרים היינו שתדע אף בעת שיהיה לך איזה צער חלילה לא תקצף נגד השיי, מבית עבדים היינו שלא תהיה משוקע בחטובה, וגם אח"ו נאמר שאל תדמה כי

וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר. הטעם שנכתב כל אשר אמר בסוף פסוק, להיות נקוד בקמץ תחת המ"ם, ג"כ להורות כי גם יתרו לא היה יודע עומק דבריו עד היכן כוון, רק משה הבין דבריו וזה כאשר אמר בקמץ שליתרו ג"כ נתאמרו הדברים, ולא הבין בעצמו ערך יקרותם. ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה. ענין סגולה, היינו אוצר וכלי קיבול לקבל כל גזוי מלכים, וכן אמר השיי לישראל שיעשה אותם כלי קיבול כדי שיגיה בהם כל הטובות והברכות שיש לו ויוכלו לקבלם, וכן אמר הרב הקדוש היהודי מפרשיסחא על זה הפסוק, כי אהבת השיי לישראל הוא בדרך דבר סגולה היינו בלי שום טעם. כי לי כל הארץ. והנה לפי הענין היה צריך לומר כי לי כל העמים, רק אחרי אשר בחר השיי את עמו ישראל לחלקו מאז אין לו שום עסק עם האומות ונטל מהם הבחירה ולא יתכן לקרוא להם שם מיוחד רק הם נכללים בכלל ארץ. והיה קול השפר וכו', משה ידבר והאלקים יענו בקול. ונלמד מזה במס' ברכות (מ"ה). מכאן שלא יגביה המתורגמן את קולו יותר מהמברך שנאמר והאלקים וכו'. והוא תמוה עיין תוספות ורי"ף שהקשו כי מזה נראה להיפך. והענין בזה כי באמת משה היה אומר עשרת הדברות לישראל אך בשורש הדבר שיוחקו הד"ת בלבבות ישראל זה היה מאת השיי שהיה חוקק בלב כל אחד ואחד כפי רצונו ית'. וזה הענין אשר השיי כביכול נקרא מתורגמן, היינו אחר שיצאו עשרת הדברות מפי משה לישראל חזר הקב"ה וחקק אותם בלבם, וזהו שלא יגביה המתורגמן את קולו וכו', כי באמת היה ביכולת הקב"ה לחקוק הד"ת בלבם כפי כחו ית', יותר מכח מרע"ה, אך כתיב ולא קם עוד נביא בישראל כמשה, והוא שלא האיר השיי לשום נפש יותר מלמשה רבינו ע"ה. וזהו שלא יגביה המתורגמן את קולו יותר וכו' היינו יותר ממדרגות מרע"ה. אנכי ה' אלקיך. ולא נאמר אני, כי אילו היה כתיב אני, היה משמע שגילה אז הקב"ה לישראל את כל אורו בשלימות ולא יוכלו אח"כ להעמיק בדבריו, כי כבר גילה הכל, אך

הדברים האלו שאמרת לך בנקל הם לעשותם, לא כן כי צריך לזה ברורים גדולים, וזה נגד זה נאמר, לא יהיה לך הוא נגד אנכי שלא תחשוב כי נמצא גוון חיים הלילה הוין ממנו. אחרים הוא נגד ה', היינו גוון גבורה. על פני, הוא נגד אלקיד דהיינו גוון אמת והוא רק לפני לא מן האמת האמיתי. לא תעשה לך פסל וכל תמונה, הוא נגד אשר הוצאתיך מארץ מצרים. מבית עבדים, הוא נגד אשר בשמים ממעל וכו', כי שמים וארץ וימים הם עיקר בנין העולם, וגם נמצא בעולם תאוה וכבוד, כי קנאה הוא נכלל באלו השנים כי לאלו הוא מקנא, והם ג'כ המש כנגד החמש האמורים,

למעלה. לא תשתחוה להם היינו שלא תהיה כפוף תחתם. ולא תעבדם, היינו שלא תרצה להיות מושל עליהם. ויש ג' מדרגות, עולם שנה נפש, וכנגד כל אחד יש רוא דחמש, כנגד עולם והוא מקום, הוא מה שדברנו ע"כ. וכנגד שנה היינו זמן הוא ג'כ ברוא דחמש חמש היינו פסח הוא נגד אנכי, שבועות הוא נגד ה', סוכות הוא נגד אלקיד, ר"ה ויוה"כ הם נגד אל קנא שם אל מורה על חכמה, קנא פי' כעס היינו שכעסו הוא בחכמה. נפש היינו אדם יש ג'כ רוא דחמש והם, אבות ובנים שלשים רבעים ולא לפים. הרי הכל ברוא דחמש המש והבן כי עמוק הוא. מי השילוח

מלצט מנחת יצחק

לתלמידים צריך לבטל מתלמודו להלכות חכם גדול בתורה?

ששמעו, ר' שמעון טען, שלכאורה אין כל חסרון בהיפוך הספר, היות וכתובים בו דברים לשני הצדדים, ובכל אופן ודרך שיחיוק את הספר אחד מהצדדים הוא הפוך, על כן ניתן לקרוא בו מכל צד שיחפצו. ואילו ר' לוי טען, שהולכים אחר עיקר הספר, וכיון שעיקרו בצד אחד, יש להחיוקו דוקא בצד זה ולא להופכו. מנגד הוסיף ר' שמעון, שהיות והבזיון בספר הוא בעיקר לפי הרואים, בימינו שידוע לכל שישנם ספרים לילדים הכתובים באופן זה שיש להופכם, ממילא אין בהיפוך הספר משום בזיון, ולכך לכאורה אין מקום להחמיר בזה, לעומתו טען ר' לוי, שכיון שמדובר בספר קדוש, אין להחיוקו הפוך, ולא מצאנו חילוק בזה שהוא תלוי בדעת הרואים. השאלה היא, הצדק עם מי?

מלצט מנחת יצחק

חברים מקשיבים לקולך (33) – ואין מים אלא תורה

אשר יחפצו, אבל על כל פנים בתולדה יש להן מול, עיין בנמרא שבת והנה יש לומר, דלבעבור זה דלי הוא מולו של ישראל, כי דלי עשוי לשאוב בו מים וזה פעולתו. והנה הוא משמש אל המים, ואין מים אלא תורה (בבא קמא יז א) (כמא דאת אמר 'הוי כל צמא לכו למימישיעיהו זה א) להורות על האמור, דמולו של ישראל הוא עבד משמש אל התורה. והנם ששפיטת המול מחייב באיזה אופן וכו', הנה על ידי עסק התורה ומצוות יתהפך הכל לטוב, ולכל אשר יחפצו יטו את המול, כיון שמולן הוא עבד משמש אל התורה. ותבין לפי זה מה שדרשו רז"ל אצל העבד הנאמן של אברהם אבינו (שהוא היה הראשון ראש יחסינו, שהנבחהו הקב"ה למעלה מן המולות). הנה 'עבדו זקן ביתו' דרשו עליו בפסוק 'ובן משק ביתי הוא דמשק אילעזר' (בראשית טו ב) דרולה ומשקה מתורת רבו לאחרים (וימא כח ב) ונרמו הדיבר אצל העבד להורות על הנ"ל, שעל כן מול דלי הוא מולן של ישראל, כי הדלי הוא עבד משמש אל המים, זו תורה, והעבד אין לו רצון בעצמו, כי אם רצון האדון, כמו שכתב החסיד בחובת הלבבות (שער עבודת האלקים פרק ח), הבן הדבר:

מלצט מנחת יצחק

"יתב ליה ידיה, ואוקמיה" לב בויער וכסופים להשם יתברך מהאדמור מקאמרנא וצ"ל (52) – סוד לא תעשה לך פסל

להננה פנימית וחיצונית גם יחד ואנחנו נצבים באמצע מסעינו לקראת חג הפורים ופסח הבעל"ט, והדרך קצת חשוכה וזולה צריך להשתמש במה שהספקנו לטען בהגה הנגדה ומטו בשבת, ויש לקחת זאת בחשבון. ולכן יש לנצל הודמנות פו זאת להתאמץ ולהתקרב אל ה' יתברך, בסיום כל מאמר נשתדל לספק את דברי הרב כדי שנוכל לצאת עם 'פעקאלע' זהו יתרה פירושנו. זו ההקדמה תשאר בכל שבע, ואם אתה כבר מכיר, פשוט דגל לעיקר התוכן. והפעם... סוד לא תעשה לך פסל על קהה המול: מולו המים מאלמך ספו הכז חלקות קלמוסו מספיר גטוט טעס את כל 'הענינים' שזמנו צלומיות הקטנות הספירו ושמעו ותמי נפסקס אוצר החיים מצות כ"ו לא תעשה לך פסל באות ז' של מארץ מל"ת שלא לעשות עבודה ורה לעבד שנאמר לא תעשה לך פסל ואם עבר ועשה יבין שעשה מעצמו בין שצוה לעשות לוקה ואם עשה בעצמו לעצמו לוקה שתים עין מצוה רעיו ונוהג בכל מקום ובכל זמן בזקרים ובנקבות אחר שהזהיר לא יהיה לך במחשבה. הזהיר על המעשה שלא לעשות תמונתם כי אולי יחשב שעושה בזה חפץ השיית, ואינו עובר רצונו כלל. ואם הוא עושה צורה אמצעי כדי שהשוכה יבא על ידו כדי להיות זכרון לנסים ונפלאות שעשה הקב"ה לישראל על ידי השבת ההוא או על ידי האמצעי ההוא, מפני שיאמר במה מצות יש בתורה שהן לזכרון דבר, אף הוא יחשב לעשות הפסל ההוא או תמונה ההוא. לזכרון המצות המעשה לך שרש דבר באלהותו של הקב"ה ע"י למשך שפע פי' עשה תמונה להמשיך בה ממולות או מהשרים עין רבנו בה"י: וזה הוזהרו לשמרו לכם פן תשכחו את ברית ד' אלהיכם אשר ברת עמכם: דהיינו התקשרות ברית אלהים הוא עם ישראל עם הקדש שעל ידם ירד השפע לכל העולמות, וצדיק עליון אתער להשפיע על ידי צדיק התחתון וכן בכל המצות. האבות הן הן המרבה וכל תנועה, טובה שעושה למטה מעורר כן במדות עליונות אם להסד אם לדין ד' צלה פירוע ממרן אלקי בעש"ט. ואדם נעשה בדמות דיוקן של יוצר בראשית, אם מקום פתוח תפתה, נפתח מקור עליון להשפיע למטה ועל זה נכרת ברית. ואם אתם תשכחו את ברית אלהיכם ונעשיתם

בבואו לבית הכנסת בשבת קודש אח"צ ללמוד עם בניו, ראה ר' ראובן את אחד מילדיו כשהוא מחזיק הפוך את הספר 'פרשת השבוע' המלא בשאלות ויחידות על הפרשה, ונראה כמעייין בו כשר' ראובן העיר לבנו שאסור להחזיק ספר קדוש הפוך, הראה לו הבן שהתשובות לשאלות והחידות הכתובות בספר, מוצפנות באופן שכתובים הפוך, ובכדי לדעת אם הוא יודע את התשובות לשאלות, עליו להפוך את הספר בכדי לקרוא בו את התשובות. ר' ראובן חשב מעט ולאחר מכן יעץ לבנו, שאם הוא רוצה לקרוא את התשובות המוצפנות, שיסובב את הספר בעודו מונח על השולחן, לא כן כאשר אתה מחזיקו באוויר, שיש בזה בזיון לספר. שני אברכים שישבו בסמוך ושמעו את דברי ר' ראובן לבנו, דנו ביניהם במה

בששון ובשמחה בגיל וברגא התחלנו זה מכבר בס"ד מדור קדש אשר יעסק אי"ה בפניות הנלמדות והמפרסמות אצל כאן נשתדל להביא טעם נכון ואמתי שמביא להתרגשות רבה ולהתפעמות בנימי הנפש לשומעים שמתמלאים בשמחה עצומה ולרחף כפסח מעל הקרקע מרב התלהטות הלב לאבינו שבשמים ומקבלים פוחות מחדשים לעבודתו יתברך "חדש פנשר ועורכי" לחדש ולהתחדש בעזרת צור עולמים חי החיים אשר בידו נפש כל חי הנותן אמרי שפר, ובכן מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא, אשריה לה' כי גמל עלי והפליא חסדו עמדי על אשר זפני לפתח צהר לעולמות חדשים ואור חדש אור מתוק, גלעני ואביטה נפלאות מתורתך. הנה סוגיא אקטואלית במיוחד ליימנו והנה כתב רבינו רבי עבי אילמך שפירא מדינוב וצ"ל בבני ששכר הסבר נפלא על ב"ק פב. ואין מים אלא תורה בספר יצירה: המליך אות יצ' בלעית וקשר לו כתר וכו', וצר בו דלי בעולם, ושפך בשנה, וקורקבן בנפש זכר ונקבה, עד כאן. אמרו התוכניים הראשונים כי מול דלי הוא מול ישראל, (הנם דקיימא לן "אין מול לישראל שבת קנו א) היינו שישראל על ידי מעשיהן בתורה הופכין שפיטת המול לכל

הנה תחלות לאל עליון זכה אותנו ה' יתברך להוסיף מדור קדש שהתחלנו בס"ד זה מכבר, שמפירתו הפשוטה להקליב לבות ישראל קדושים לאביהם שבשמים גם במצבים הכי קשים ונסיונות "שלא נדע" הכל לא מדילי אלא מהרב הנאמן המפרסם בנגלה ובנסתר בוצינא קדישא חסידא ופרישא בנן של קדושים כקש"ת מוה"ר יצחק יהודה יחאל ספרין וצ"ל אב"ד דק"ק קאמרנא בעל "היכל ה' אוצר החיים" ועוד. והאדמו"ר מקאמרנא איש קדוש וכל רז לא אנים לה, שופך אור חדש ומצחצח וחדושים שלא שמתם און ביאורים נפלאים מוזיות שונות המשלהבים את הלב ומגלים רק טפה מאור תורת הוזהר תורת אמת, ובאמת שיש בדבריו הרבה משגים בפקלה, ודבריו דברים עמוקים, אף החלק העקרי שנתמקד בו במדור זה הוא לשוננו הנהגה ואתה ישראל ללא גבול, לשונות של עידוד ותמיכה, הכלה רך ולמופן נפשות פצועות הנזקקות כל קף ליחס של אבא אוהב ותומך, וגומע תקנה, והתקלה חדשה. ואור חדש מפציע ומחדש את הבריות בחיות חדשה ולב שמת, ובמיומי שגם מי שלא מבין בסוד הענינים, ומצא מרגוע לנפשו וכו"ש מי שכתב בא בסודם של דברים) ודרך סלולה להתחדש לנער מעליו את כל הצרות ופבריה חדשה להתקרב לאבא שבשמים שאוהב אותנו אהבה שפמעת שפן תמותה לא יכול לתפס ולהקיל, האדמו"ר ממש מלה אורה יד ביד ומראה לך את הדרך לצאת מהצרה שלך. ולהבין בו יתברך. ולאו מה שמתב צהקמה 'קחו ספרי והשפעתו זו ובמספרי פי ככה נכחתי שמתפשט על ידי הקממה זאת בעולם על פי דרכי מן אוי שבעת הימים זמנו מפלל זמנו מנסה רצנו הקדוש אור המאיר אור עינינו וקאלל ון חליענו ון שרה הריצ"ש טוב חקר האיר עינינו בצונו גלף עד ציאת ועו וחקרי פלמקיו הקדושים מסמכים מן הקדוש הזה הסמוך מאחיה השילוני הגביא ואם יקשה לך לחי על מריכות דבאים שהכרח לי מלד המנגל להזכיר פתס שחני נסמך משלטה גולוי עולם ואין פי פחד משום פגע ונגע פי פתי רב ועטס פלריה פתחי. והכרח לי לכתב פן ותדעו אותי לכך זכתי ואני מסמך דבינו למרן הריצ"ש או חליענו וזי צוה הכרח וההכרח לא ינפס: ומעתה, יש להתחזק ולהוסיף קדושה ובפרט בזמן הזה בימים ימי מלחמה, שבהם כלנו וקובים

לכם פסל תמונת כל שעל ידו ירד השפע תדעו שכן הפרו את הברית וזהו שמסים אשר צדק ד' אליהו. אותה צוה שתהיה תמונת כל שעל ידו תרד השפע ותהיה מרובה בכל תנועה ותנועה אליו ותקרה. ותקדש עצמך שתהיה תמונה שלך קדוש למרובה לתמונת כל, ומלשון כל מלמא מדה והבן מאור: וזהו שמסים כי ד' אליהו אש אכלה הוא. ומקושויו וכי אפשר לדבק בשכינה? אלא מה הוא רחום ותעורר בכל תנועת ותנועה המשובות רצון שפע וכל טוב על כל ישראל. ורמו מצוה זאת דכל מאן דאמר במלוי דאורייתא מה דלא ידע, ולא קביל מרביה, עליה כתיב לא תעשה לך פסל וכל תמונה. וקודשא בריך הוא זמין לאתפרעא מניה, בעלמא דאתי, בזמנא דנשמתיה בעיא למיעאל לדוכתא, דחיון לה לבר, ותשתצי מההוא אתר דצריא בצורא דחיי דשאר נשמתין, דאורייתא כלא שמא קדישא היא. וכן רמו מצוה זאת דלא יעול האי ברית ברשותא אתרא כסה דאת אמר ובעל בת אל נכר. ונרמו מצוה זאת כן של מארין את ק', דאתפשטא כנחש דפשיט ונביה, ואתקרי ליה כהדוא, לנגא מן מקדשא, דכדין איהו אנדמן לערובא הדוות, בכל אתר דחמי לה. ועל דא, בכל אתר דהדוא, אית לאסגאה חילין, בדיל דלא יכיל לקטרנא. בשעתא דאיתי אמרית משרין ואדברת אות הר מאינון משרים. כדין נפקת את תקופ ונבא פשיט לתתא, חמשיין אמין. כגונא דההוא אתר, דהמן אנדקא ביה, ודא איהו את ק'. כיון דקריה האי נחש עיניו, ותמא להאי ודאת, כדין אתפרש מנו מקדשא. ועריק. וכלה נפקת לנביה דרביה, ואתעברת מאת ד', ועיילא באת ה', ונפקת לנביה, והדוה אשתלים מכל סטרין, בלא קטרנא אתרא, ובלא ערבונא ובשעתא דאמרת נזכרה דודי מנין, אתקריב ההוא מקטרנא, וכיון דקמת ליה, אתעבדת מסכנא, ברוא דאת ד', כגין דלא יסתאב משכנא ומקדשא. וההוא מקטרנא פשיט ונביה כחידו, לקבלא מעינוי דהדוא, ועל דא ק'. עד דאמרת משרים, ואתנלייא ק', וההוא מקטרנא ערק. ואיהו אתניא ומתעברא מאת ד', ועיילת באת ה'. ככר בארנו שאות דלת יורדה עד סוף עשיה להחיות המלכים

שנפלו בתוך הקלפות. עין זוהר"ק דף צ"ב שאחור של בחינות הר' היא שנפלה והיא המורה את הקלפות שהינא ממנה עובד עבודה זרה ובמעשה הקמרת והתפלה אנו מעלין אותה לפי שעה ואנו מסלקין הנקדה המורה אותם ואז הר' מתחבר בה' ונעשית ה' וד'ה עולה מ' שחם מ' נקודין דמלכות הדוע מסוד אפלאה החרבה וכיון דאדברת אות ק', בורחין הקלפות ומ' נקודין עולין ומאחר שעלתה עד אצילות הראשון אז היא שולפת ומושלת על כל הקלפות ואתפסיא ס"א ולא אתחויא תמן. ודע שהעושה איזה פסל ותמונה כדי לעבדו אף שלא עבד עדין גורם שלא יוכל אות ד' ומ' נקודין הבנין תמונת ד' מלכות להעלות למעלה, וכשהוא למטה ח"ו הנרא שם הוא עובד עבודה זרה כמבאר בדברי מרן אלקי ואדבר הכא את ק' הכופה כל ס"א הוא יכפה ויעבר מי שעושה תמונת ע"ז ודי כזה. ותמנות ענין עין בע"ה שבהמש מקומות נתגליון הנבורות ואות ק' באצבעות+ בהמש אצבעים וה' אצבעות הם סיים ה' נבורות וזהו סוד כגונא דתמן אנדקא על חמשיין סוד חמ' נבורות ואות זה כלול מכל ה' נבורות מנצפ"ך ושם הוא סיים כל הדינין ואין בכל האברים שיתגלה בחינות יוד' בגלוי כמו האצבעות ומעם הדבר כי הנה א"א הכולל תלת רישין הנה רישא עלאה שתחת א"ס אין בה תפיסה כלל ותרין רישין יש בהן גלוי קצת אכל עכו"ל לא נתגלה בהם לא ידועות ולא ירכין אכל נגנו ונגעלם כסוד אות ואז ולא נתגלה רק מן האמצעי שהוא הגוף והר' הם שני מקומות שלא נתגלה לא הורעות ולא הרגלים וכן באו"א נעלמו וכאשר בא בחינת ועיר נתגלו ששה קצוות לא נתגלה הורעות אלא בעיר שהוא מקום החמישי ולכן בעיר נתגלה כל ירוע וירד בבחינות ה' אצבעות וכוה תבין איהו מצוה לא תעשה לך שהוא אות ק' דמנצפ"ך. וכוה תבין איהו מצות לא תעשה לך פסל וכל תמונה תלוי באות ק' ולא צריך לארכא כי כבד אלהים הסתר דבר. והמשכילים וזהו כוהר הקיץ כסוד וקפא דהמן בצורף אל עם גן דם ה"ן. כי המן ועיר דקליפה פסל ותמונה דקליפה שמחו צדיקים בד' והודו לוכר קדשו.

מה'אתבתי תורתך {41} - אשר הציל אתכם מיד מצרים - איה הציל?

בעי לא עביד אמרינן אין שלוח לדבר עבירה. ומעם הדבר, כי בדיני אדם העונש הוא רפואה ותיקון על העון וכל רפואה כפי חולי הנמשך מעון מיתת בית דין או מלקות וכדומה, ולכן אם יאמרו אדם לחבירו לך ושב רגלך אף אם שלוח כחו ירכיחו על כך מ"מ הממשל רגלו שלם ואין צריך רפואה והשלוח רגלו שבור וצריך רפואה, ולכן בדיני אדם אין עונש רק השליח, משא"כ בדיני שמים שהם קיבלו פנס מעשה וזו ואת יענישו שניהם כי מבין שניהם יצא הנזק. ואולם ה' בעצמו ית"ש שאם יחמא אדם מה יפעל לו ומה שקלקל זה במעשיו בידו לתקנם בלי שום עונש רק העונש על הבחירה לבדו שבחר ברע, ממילא השליח כיון שהוא אנוס מהמשלח שידו תקיפה עליו אף שעכ"פ קלקל עצמו ושורשו ומדרגתו הנה ה' יתכן הקלקול הוא והעונש אין עליו, כיון שהוא לא היה לו בחירה הרעה, אבל המשלח אף שלא קלקל כלום מ"מ יקבל עונש על הבחירה וק"ל. ובוה מתורין ענין פרעה ומצרים שצוה כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, והוא לא עשה מאומה רק שלח שלוחים, וגם צוה להמצרים שהם לא יעשו בעצמם רק היתה הגזירה שישאל עצמם ישליכו הבן הילוד, ועשה זאת בכוונה כדי שיחול העונש עליהם ולא עליו ועל עמו מטעם אין שלוח לדבר עבירה ואף שיד גזירתו תקיפה עליהם מ"מ בדיני אדם אין חייב רק השליח, ואם כן למה נטבעו אח"כ בים וקיבלו כל המכות האלו באמת המשלח פטור והשליח חייב. ובאמת מצינו כן במדרש שטען עוזא שר שלחה כלום הטביעו בני מבניך כו' וכפשוטו תמוה איך אמר דבר שהוא שקר ידוע שהרי באמת הטביעו, אלא הכוונה להג"ל, כלום הטביעו יבני' דייקא, והלא הם עצמם עשו זאת ואין שלוח לדבר עבירה ועיין בדרוש לשה"ג תק"ג, ובאמת היא קושיא אלימתא שהרי כל דרכיו משפט, אלא לפי שגאולת מצרים היה ע"י השי' לבדו אני ולא מלאך כידוע ובדיני ית"ש אין חייב רק המשלח לפי שהעונש מאתו ואינו על הפנס רק על הבחירה וכאמור. ובוה יבוארו פסוקי פרשתן אמר וישמעו יתרו את כו' שעשה להם כל הטובות, אף שמצד הדין היה ראוי העונש לחול עליהם ולא על מצרים, והטעם כי הוציא ה' דייקא כו' ובדיני העונש רק למשלח, ולו"א רז"ל מה שמועה שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק כי בקריעת ים סוף היה הקטרוג הנזק שהעונש לשלוח ובנ"ל, וכן מלחמת עמלק היה ע"י קטרוג זה שמצאו הנלמטרגנים, והכל לא הועיל, עברו שיציאת מצרים היה ע"י הקב"ה בעצמו וזוה היה ליתרו מופת חותך כי הוא סבה ראשונה אשר אין לו סבה, ומטעם זה אין פנס נוגע לו ית"ש ואינו מעניש רק על הבחירה ולכן העונש על המשלח לבד ועי"ז בא מיד. ולו"א ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודות ישראל, ירצה, על אודות העון שעשו ישראל העניש לפרעה ולמצרים, וגם סיפר לו את כל התלאה אשר מצאתם בדרך, פירש"י קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, ר"ל סיפר לו שבאמת מצאם תלאה ע"י קטרוג זה שהעונש מגיע לשלוח לבד בדיני אדם או עכ"פ לשניהם כדין שמים ויצילים י"ה' דייקא, שדין שלו שהעונש רק למשלח כאמור. ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים וגם ומיד פרעה אשר פרעה הוא הציל את העם מתחת יד מצרים, ר"ל שהוא צוה שלא יענו מצרים בישראל רק ישגורו שישאלו עצמם יעשו זאת בכוונה זו שיגיע העונש עליהם ואף על פי כן הצילם ה' והטיל העונש על המשלח, עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים

שהוא סבה ראשונה, ואמר הוכחתו על זה כי בדבר אשר זדו עליהם, משמעו שנענשו מצרים מדה כנגד מדה, ואין זה מובן, כי איך יורה זה על ענין המבוקש היותו גדול מכל אלהים, לכן בא התרגום לבאר פירוש אחר שלא כפשט משמעות הלשון אלא ארזי בפתגמא די חשיבו מצראי למדן ית ישראל, ר"ל במעשים אלו אשר עלה במחשבת מצרים שית"ש ידון וענישו את ישראל עליהם, ביה דינינו, שנענשו הם, מזה מוכח שהוא ית"ש סבה ראשונה. וזה שכתב רש"י ז"ל בדבר אשר זדו עליהם, והוקשה לו כנ"ל איך יש מזה הוכחה

על האמור, לכן כתב בתרגומו, ר"ל שסותר את העברי במים דמו לאבדם, ר"ל שהמצריים חשבו שהשיית יאבד לישראל במים שידונם על השלכת הבנים ליאור והם נאבדו במים שהעונש על המשלח וזוהו הוא הראיה. ולפי שכתב רש"י ז"ל תיבת בתרגומו שהכוונה שמשמעות פשט הכתוב אינו כך ובל יקשה מדוע לא נפרש כך גם במשמעות הכתוב, לכן סיים רש"י זדו הרשיעו כמו כאשר זיד איש, ור"ל שנענשו מדה כנגד מדה ולפ"ז אין ביאור להוכחת יתרו, לכן צריכין לפרש בתרגומו וסותר משמעות העברי דו"ק. ערבי נחל יתרו

מִה־אֲתַבֵּית תּוֹרַתְךָ {41} – כִּי־עֲלֶיךָ הִרְגֵנוּ בַל־הַיּוֹם– חֶלֶק יִא

בהיותי בן י"ג שנה כדו להשלים מה שחפר לר' יוחנן בן זכאי רבו, והוא הפריכני עתה ומסייעני, כי התלמיד חיב ככבוד רבו. גם רבי אלעזר בן שמוע נתעבר בי בשנת העשרים כדו להשלים חלק ר' עקיבא לרבו לספקה הנזכרת לעיל, כי הוא תלמידו. ואמר לי כי זה הוא הסימן אל היותי מגלגל מר' עקיבא, כי בכל עת שאני רואה קבוץ עם להרג איזה אדם, אני מתעלף, לפי שנפשי זוכרת הצער שסבלה בזמן שנהרג ר' עקיבא, עליו השלום, וכן הוא האמת. גם נתן לי סימן אחר, כי בהיותי בחור, היה לי חשק גדול ללמד בפרקי רבי אליעזר, והטעם הוא, לפי שהיה רבו של רבי עקיבא. כתב בספר "שומר אמונים" ח"א מאמר השנהגה פריית פ"ג: כשישראל נהרג על ידי גוי נעשה תקונו בקד פלא מלאך ביותר, הרבה יותר משלם ומהר מאלו היה נהרג על ידי ישראל, ע"כ עוד מביאר בדברי הארז"ל, כשישראל הורג גוי הרי הוא מברך את הטוב שבגוי מהרע שבו כמעשה בלעם שנברר הטוב שבו ונתגלגל באתונו של ר' פינחס בן יאיר. וכשגוי הורג ישראל מברך את הרע שבישראל ונשארו הטוב בלבד ונתקן אותו ישראל, וכל אחד עושה מלאכתו לפי מה שהוא, הישראל שהוא בחינת טוב מברך את הטוב ונותלו מהרע, והגוי שבהינתו רע מברך את הרע ונותלו ומשליכו מן הטוב ונשארו הטוב מתקן, וסימנה ישראל מברך אכל מתוך פסלת והגוי מברך פסלת מתוך אכל. ענין הכרת והאכדון שנה רק בנפש, וכישראל שיש בו רוח ונשמה בהכרת שיתקנו כי לא שנה בהם כרת, אולם בערב רב שאין להם אלא נפש, נפשם נכרתת ללא תקון. העולה לנו שדוקא בנשמות בני ישראל יש נפש רוח נשמה, ורק בנפשם שנה כרת, אולם ברוחם ונשמתם לא שנה הכרת תכרת, ולעולם יש תקון לרוחם ונשמתם, אחר שאין אחיות הקלפות בהם כל כך. ובה נשתנו הערב רב מנשמות ישראל. הישראל אף אם ירע אף יצריך לדיקא תחתונה, עדיו יש לקרבו, לפי שלכל היותר נפשו נכרתת, אולם עדיו יש בו ניצוץ רוח ונשמה שעתידים לתקן. מה שאין בן הערב רב, שאין בהם בחינת רוח ונשמה כי אם נפש בלבד, אין להם שום תקנה כי אם להחרימם, לפי שנפשם נכרתת כמעשיהם הרעים, ולא יש בהם רוח ונשמה כלל. ודבר פלא בזה בספר "שומר אמונים", וז"ל: וגם תדע שמה שרואים עכשו בעונותינו הרבים, שמתהפכים למינות מזרע עם הקדש הרבה, שרש נפשם של אלו הוא מערב רב, תכלית העכירות והזקמא של נשמות סדום ועמורה וערב רב, וגלו מן השמים לבעש"ט הקדוש, כי הכת הידוע ימ"ש שחטפו אז הרבה נשמות גדולות, והיה מצטער הבעש"ט הקדוש על הנשמות שנדחו על ידי זה, וגלו לו כי לא נפלו ונשתם רק אלו הנשמות השכים אליהם. ומסים שם: וגם עכשו כל הנשמות הקדושות, יש עליהם השנהגה והמלקה מן השמים, שלא יפלו לשוהות נשמות ח"ו, וכל אלו השכים לקדשה, סוף כל סוף ישונו בהשוכה בלי ספק, כי "לבבתי ירח ממנו נח" (שמואל ב' יד).

נפשי בשלתי חלק ג הרע יעקב ישראל לנאסני שליט"א

שְׁעָרֵי דְקַמְרָה יָד וּכְפֵי שְׁנַרְמוּ בַפְּסוּק "מִלְאָחָה וְדַמְעָה לֹא תֵאָחֵז" (שמות כב, כח), כלומר שהבקשה התפילה והווידוי שהם ברמעה "לֹא תֵאָחֵז" להפיק ציון משום שברית כרותה היא ששערי דמעה לא ננעלו (טעמי המצוות לרבינו מנחם הבבלי מצוות לא תעשה אות מא). ובעת – שעולה התפילה ככוונה עם בני דמעה, אז היא מעלה עמה את כל התפילות האחרות אפילו מכמה שנים, שהתקבצו ועמדו ללא יכולת עלייה ועתה על ידי התפילה ברמעה הם עולים במעלה בית-אל (יערות דבש' לר' יוחנן אייבשיין חלק א' דרוש ד' ד"ה וראו נא לכמה מגיע). תמיד קרוב אל הנאולה הצרות של ישראל הן רבות ורעות. כך היה בנלות מצרים לפני שיצאו משם וכן היה בימי אחשוורוש לפני שנאלו. והמטרה בזה היא שהבנים יתעוררו אל הבכיה מרוב הצרות, ומכוח זה יתעוררו עליהם רחמי אביהם שבשמים. כי הרחמים אינם מתעוררים אלא מתוך בכיה, וכל שכן בזמן של כעס וחרון אף. וכך אמור להיות גם בנאולה העתידה, שהקב"ה עתיד להעמיד להם מלך שגזרותיו קשות כהמן הרשע והוא גורם להחזירם למוטב, ואז מרוב הצרות יתעוררו ישראל לבכיה ויכונו את ליבם לאביהם שבשמים. והוא יברך שמו לא יסבול את בכיית בניו ויתעורר מיד להצילם ולהכניע את אויביהם (הרמ"ד וואלי ירמיה פרק ג' על הפסוק 'בימים ההמה ובעת ההיא'). ובפסוק 'יָרִיתִי יְהוָה מִשָּׁבֵב לְהִדָּה מִשָּׁבֵב לְעֵתוֹת בַּעֲרָה' (תהלים פ, י) יש רמז לעזרתו, כי סופי התיבות הראשונות הן אותיות 'בכיה' כנגד הבכיה והרמעות שמורידים (חיה ציון לר' עמנואל חי ריקי מומור תהלים פ, י' ד"ה ויהי ה') ושעל ידם הקב"ה נעשה "מִשָּׁבֵב לְאָדָם".

כתב וערך: יצחק אריה בס הלוי – 055-6772044 הערות והארות יתקבלו בכרחה גם למייל izhakhalevi@gmail.com לקבלת העלון במייל שלחו בקשה למייל. מותר להעתיק ולצלם ואדרבה מצוה לזכוי הרבים. "שגיאות מי יבין" אם מצאתם טעות – נשלח אם מעדכנו אותנו ונתקן במהרה הבאה א"י"ה נתן להשיג את מנחת יצחק בכמה מוקדים: בבני ברק: פרמת אלחנן בבית הפנסת המרובז, בבית הפנסת מצדה, בישיבת נתיבות חיים, בבית המדרש וזש"שקה ובאיצקוביץ נתן להקדיש לשמחות להצלתה לרפואה ולעלוי נשמות... נשלח לקבל תגובותיכם... חדש! ניתן להוריד את העלון מאתר אופיס יהודי (gilyonot.jewishoffice.co.il) בכתובת <https://www.dirshu.co.il> ובדרשו בעלונים והורדות <https://www.dirshu.co.il>

לְהַצִּילָהּ ערן משה בן שולמית עדיאל אריה בן שרה ובולו יהודה בן רחקה אלהיה אלעזר בן צפרה מיכל בת שרה	לְרַמּוּאָה שְׁלֹמָה וסחלקמה מהירה טובה בן יצחק ירדנה עדיאל אריה בן שרה מיכל בת שרה יצחק אריה בן טובה יצחק לוי בן אסתר ימושיאל בן לאה	לְעֵלְוֵי נִשְׁמַת מורינו הר"ג מרן הרב עובדיה יוסף בן גורציה וצ"ל שמרניהו יוסף נסים בן בתיה וצלה"ה ירחמיאל גרשון בן צבי יהודה וצלה"ה חיים בן נתן ובן סניור וצלה"ה מו"ח יצאל בן אריה ז"ל יוסף בן מרתה ז"ל אפרים בן יצחק ז"ל יעקב בן יצחק ז"ל משה בן יצחק ז"ל	מחום מאיר בן רחקה משה חיים בן מרדכי ענני הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל
--	---	--	--